Komisyon İadesi Zarardan Düşülür

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	06.03.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/1010	2025/1554	TBK 77, TBK 51, TBK 116, HMK 107

ÖZET

Banka çalışanının talimatsız forex ve opsiyon işlemleriyle zarara uğrayan müşteriye, şikâyet üzerine ibraname imzalatıldığı gün komisyon iadesi adıyla ödenen 150.000 USD, mahsup edilmezse sebepsiz zenginleşme doğacağından hükmedilecek zarardan düşülmelidir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/komisyon-iadesi-zarardan-dusulur-forex-opsiyon-2025-1554/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2024/1010 E. , 2025/1554 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2022/570 Esas, 2023/736 Karar

HÜKÜM : Kısmen kabul

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar Yargıtayca duruşma istemli olarak taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 04.03.2025 günü hazır bulunan davacı vekili Av. .... ile davalı vekili Av. ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı bankanın.... Şubesi'nde TL, euro ve USD hesaplarının bulunduğunu, bu hesaplarından başta opsiyon ve vadeli işlemler olmak üzere muhtelif türev işlemleri gerçekleştirdiğini, davalı bankanın, çalışanı ...'ı müşteri temsilcisi ve türev işlemler yetkilisi olarak atadığını, müvekkilinin, davalı banka çalışanından gün içinde telefonla hesap bakiyesi konusunda bilgi alıp risk değerlendirmesi yaparak vadeli işlemler yaptığını, müvekkilinin, piyasada türev işlemleri sebebiyle muhtelif kişilerin zarara uğratıldığını öğrenmesi üzerine 27.09.2011 tarihinde vadesinin dolduğunu bildiği ....hesabından USD cinsinden mevduatının 2.000.000,00 USD'lik kısmını başka bir bankada bulunan hesabına transfer etmek istediğini, bu taransferin gerçekleşmediğini, banka personelinin buna ilişkin cevabıyla ikna olmayan müvekkilinin, banka müdürü ve çalışanı ... ile toplantı yapıp hesaplarını kontrol ettiğini, yapılan kontrol sonrasında kendisine bildirilen tutarlarla banka kayıtları arasında ciddi fark olduğunun belirlediğini, müvekkilinin şikayeti üzerine banka müfettişlerince inceleme yapıldığını, banka yönetiminin baskı ve telkinleri sonucunda kendisinden imzalanması istenilen belgelerin müvekkilince imzaladığını, karşılığında hesabına 150.000,00 USD aktarıldığını, tüm bu olaylar sonrasında müvekkilinin, davalı banka çalışanının yanlış yönlendirme ve bilgilendirmeleri nedeniyle gerçekte yapmayacağı bir takım işlemleri yaptığını, banka çalışanının müvekkilinin talimatları dışında türev işlemleri yaparak kendisini zarara uğrattığını, gönderilen hesap ekstrelerinde eksik bilgiler verildiğini, bir kısım işlemlerde sözleşmede belirlenen oranların üzerinde komisyon alındığını, banka personelinin yapılan işlemler nedeniyle çifte kayıt tuttuğunu tespit ettiğini, zarar miktarının ilgili belgelerin tarafına verilmemesi nedeniyle müvekkilince belirlenemediğini ileri sürerek belirsiz alacak davası olarak fazlaya ilişkin haklar saklı tutulup 10.000,00 TL'nin faizi ile birlikte tahsilini talep etmiş, 17.01.2019 tarihli dilekçesi ile talebini 493.966,00 TL olarak belirlemiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının başvurusu üzerine banka nezdinde hesap hareketlerinin incelenerek karşılıklı mutabakata varılmak suretiyle ibraneme imzalandığını, bu tarih öncesinde de müvekkili ve davacı arasında karşılıklı ibranamelerin yapıldığını, ibraname sonrasında davacının banka nezdinde işlem yapmayı sürdürdüğünü, davacının bankanın kendisine baskı yaptığına dair iddialarının davacının ticari kariyeri ve bilgisi göz önüne alındığında yersiz olduğunu, yapılan tüm işlemlerin davacının bilgisi dahilinde yapıldığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III.MAHKEME KARARI

Mahkemece bozma ilamına uyularak davacının davalı bankada forex işlemleri yaptığı, söz konusu işlemlerin davalı bankanın çalışanı olan ... aracılığıyla yerine getirildiği, davacının söz konusu hesaptan kaldıraçlı döviz işlemleri ve opsiyon işlemleri yaptığı, kaldıraçlı işlemler ve opsiyon işlemlerinde, işlem zararlarını gidermek amacıyla vadeli hesaplar ve teminatlandırmanın yapıldığı, davacı tarafından 27.09.2011 tarihinde hesabından 2.010.610,00 USD çekildikten sonra teminat yetersizliği sebebiyle davacının bilgi ve onayı olmaksızın bazı pozisyonların talimatsız kapatıldığı, izleyen günlerde bu pozisyonların tekrar açıldığı, mevduat çıkışının teminat eksikliği yarattığı konusunda davalının, davacıyı uyardığı, opsiyon işlemleri için teyit formlarını her bir işlem sonrası

için almadığı, bir kısım opsiyon işlemleri için toplu teyit formlarının alındığı, opsiyon teyit formu bulunmayan işlemlerin doğurduğu net zararının (prim gelirleri sonrası) son aldırılan bilirkişi raporu ile tespit edildiği, her ne kadar davacı tarafça davalının haksız komisyon kazancı elde ettiği ileri sürülmüş ise de taraflar arasında sözlü veya yazılı bir anlaşma ile komisyon oranının tespit edilmediği, dolayısıyla davacı ile davalı arasında bazı işlemlerde 5tik, bazı işlemlerde 7tik gibi fiyat farklılıklarının uygulandığı; ancak davacı ile genellikle 1.8-2 tik ile çalışıldığı, ortalamayı aşan bir takım işlemlerden alınan fazla tik'lerin davacı lehine bir hak doğurduğunun söylenemeyeceği, davacı tarafça çifte kayıt tutulduğu iddia edilmiş ise de bilirkişiler tarafından banka kayıtları üzerinde yapılan incelemede davacı hesapları ile ilgili çifte kayıt tutulduğuna ilişkin bir tespitin yapılamadığı, davacının talimatsız olarak satılan opsiyonlardan doğan zararlardan opsiyon primlerinin düşülmesi halinde 265.975,00 USD net zararının doğduğu, teminat eksikliği gerekçesi ile talimatsız yapılan işlemlerden dolayı da 1.482,00 USD'lik zararın doğduğunun anlaşıldığı, bozma ilamı sonrası yaptırılan bilirkişi incelemesi neticesinde, ibra ve mutabakatlarda 150.000,00 USD komisyon iadesi adı altında ödeme yapılmak suretiyle davacının şikayetinin giderildiğinden bahsedilmediği gibi ödeme ile ibra ve mutabakatı ilişkilendirecek herhangi bir ifadeye de yer verilmediği, piyasa uygulamaları dikkate alındığında mevcut ibraların ödenen 150.000,00 USD komisyon iadesinin mutabakat şartı olarak verildiğine ya da zararların giderilmesi karşılığında verildiğine dair delil teşkil etmediği, 150.000,00 USD ödemenin davacı hesabına "komisyon iadesi" açıklaması ile ödendiği, 150.000,00 USD komisyon iadesi işleminin gerekçesinin davalı tarafından ibra metninde, ödeme işleminin açıklamasında ya da kurum içi bir tutanak ile aksi belgelenemediği için davacının iddia ettiği üzere yapılan iadenin sermaye piyasasındaki genel uygulamada olduğu gibi hesabında mutabık olmayan müşteri ile sulh olmak amacıyla fazladan alınmış komisyonların iadesi ile müşteri memnuniyetini en kısa yoldan sağlanmak amacıyla yapılan bir işlem olarak nitelendirilebileceği, hesap bakiyesinde mutabık olmayan davacının şikayeti incelenerek Denizbank Teftiş Kurulu Başkanlığının 28.09.2011 başlangıç ve 03.11.2011 bitiş tarihli soruşturma raporu hazırlandığı, şikayetin incelenme aşamasında henüz inceleme sonuçlanmadan davacıya komisyon iadesi adı altında 150.000,00 USD ödeme yapılarak mutabık olmasının sağlandığı ve aynı gün 07.10.2011 tarihinde alınan ibralar sonrasında soruşturma raporunun tamamlandığı, soruşturma sırasında olayın çözüme kavuşması ve soruşturma raporunun sonuç etkilerinin azaltılarak olası hukuki süreçlerden kaçınma amaçlı hareket edildiğinin anlaşıldığı, davalı bankanın ödediği komisyon iadesini de sonradan ilgili çalışanından tahsil ettiği, davalı bankanın bizzat kendisinin yaptırdığı inceleme neticesinde oluşturduğu soruşturma raporu ile tespit ettiği 618 adet imzasız işlem ile davacının zarara uğratıldığı, 07.10.2011 tarihinden sonra ortaya çıkan ses kayıtları ile de işlemlerin müşteri onayı olmadan yapılmış olduğunun, yanlış ve eksik bilgilendirmeler bulunduğunun ortaya çıktığı ve ibraname günü davacıya ödenen komisyon iadesinin zararlardan mahsup edilmesinin hakkaniyete uygun düşmediği gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 492.843,01 TL'nin 07.10.2011 tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiş, hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Dava, forex ve opsiyon işlemleri nedeniyle uğranılan zararın tahsili istemine ilişkindir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

1.Dosyadaki yazılara, Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davacı vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir.

2.Davalı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesine gelince Dairemizin 09.03.2021 tarihli bozma ilamının 1 numaralı bendinde; davacının dava dilekçesinde önceki tarihlere ilişkin nedenlere dayalı olarak da dava açtığına dair bir açıklık bulunmadığı, davanın davalı bankanın çalışanı ...'ın fazla komisyon almak maksadıyla yaptığı usulsüz işlemlere dayalı olarak açıldığı, bu nedenle Mahkemece 01.01.2010 tarihinden önceki işlemleri inceleme talebinin reddi kararında bir usulsüzlük bulunmadığı kabul edilmiş, 2 numaralı bendinde de davalı banka tarafından yapılan 150.000,00 USD ödemenin davacının uğramış olduğu zarardan mahsup edilip edilemeyeceğinin değerlendirilmesi ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiğine işaret edilerek Mahkeme kararı bozulmuş ve Mahkemece bozma ilamına uyulmuştur.

Buna göre davacının zarar iddiasının, davalı bankanın çalışanı ...'ın fazla komisyon almak maksadıyla yaptığı usulsüz işlemlere dayalı olduğu kabul edilmiştir.

Davalı banka ise davacının başvurusu üzerine banka nezdinde hesap hareketleri incelenerek karşılıklı mutabakata varılmak suretiyle ibraneme imzalandığını, davacıya 150.000,00 USD ödeme yapıldığını savunmuştur.

Her ne kadar Mahkemece, davacıdan 07.10.2011 tarihinde alınan ibranameler sonrasında davacıya ödenen komisyon iadesinin zararlardan mahsup edilmesinin hakkaniyete uygun düşmediği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ise de tarafların iddia ve savunmaları, dosyaya ibraz edilen ibranameler, komisyon iadesi belgesi ve diğer deliller ile Dairemiz bozma ilamı hep birlikte değerlendirildiğinde, davacının şikayeti üzerine tarafların bir araya gelerek karşılıklı mutabakata varmak suretiyle örneği dosyaya sunulan 07.10.2011 tarihli ibranameleri davacının imzaladığı ve davacının hesabına aynı tarihte 150.000,00 USD komisyon iadesi adı altında ödeme yapıldığı görülmektedir. Bu durumda Mahkemece, davalı tarafça yapılan komisyon iadesinin davacının zararından düşülerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken aksi durumun kabulünün davacının sebepsiz zenginleşmesine yol açacağı nazara alınarak kararın bozulması gerekmiştir.

V.SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz itirazlarının REDDİNE, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile Mahkeme kararının BOZULMASINA, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, takdir olunan 28.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalıya iadesine, aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine, 06.03.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.